

SENTÈNCIA 2002-59 DE 18 DE NOVEMBRE DE 2002

**PROCEDIMENT ESPECIAL DE L'ARTICLE 41.1 DE LA CONSTITUCIÓ.
Aplicació quan la vulneració dels drets fonamentals procedeix de particulars.
Dret fonamental a la intimitat: reproducció fotogràfica
d'un accident ocorregut en un lloc públic.**

Ponent : M.I. Sr. Albert Andrés Pereira

A N T E C E D E N T S D E F E T

1r.- La representació de les Sres. M.E.G. i C.V.C. i de les menors J.V.M. i A.V.M. va interposar demanda, a l'empara de l'article 41.1 de la Constitució, en què sol·licitava que es declarés lesionat el seu dret fonamental a la intimitat, com a conseqüència de la captació fotogràfica de les imatges anteriors i concomitants a l'allau que va tenir lloc el 19 d'abril de 1999 al Pic del Pla de l'Estany d'Arinsal i va produir la mort del seu familiar, el Sr. A.V.C.

2n.- L'Hble. Batlle de guàrdia, mitjançant aute de 17 de juliol de 2002, va desestimar la referida demanda, en considerar que no era aplicable el procediment urgent i preferent previst en l'article 41.1 de la Constitució, atès que en aquest supòsit es planteja la lesió d'un dret fonamental produïda per un particular, mentre que aquell procés només té per objecte la tutela contra actes del poders públics, en els termes de l'article 41.2 de la Constitució, ja que es tracta en definitiva de la primera fase prèvia al recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional.

Tanmateix, l'esmentada resolució va disposar que es mantingués de forma cautelar el segrest i dipòsit judicial del material fotogràfic litigiós durant un termini de quinze dies hàbils, a fi de què els interessats poguessin interposar les accions procedents en la via judicial ordinària.

3r.- La representació dels agents va formular recurs d'apel·lació contra aquest aute, que es fonamenta en l'argumentació de què la menció als "actes dels poders públics", que es conté en l'article 41.2 de la Constitució, es refereix a les resolucions judicials dictades en el marc del procediment urgent i preferent de l'article 41.1, com es desprèn de l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, de manera que aquell precepte no exclou que el procediment especial i sumari davant la Jurisdicció ordinària pugui adreçar-se contra actuacions dels particulars que vulnerin algun dels drets fonamentals reconeguts en els capítols III i IV de la Constitució. De manera subsidiària, argumenta que la restricció derivada de l'article 41.2 del text constitucional només actua en l'àmbit del recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, però no respecte del procés de l'article 41.1, que "en qualsevol cas" se substància en dues instàncies davant dels tribunals ordinaris.

4t.- La representació del Sr. F.C.V., autor del material fotogràfic litigiós, va interposar igualment recurs d'apel·lació contra l'aute de 17 de juliol de 2002, al·legant que l'apartat segon de la seva part dispositiva, on es mantenia de forma cautelar el segrest d'aquell material, és contradictòria amb l'aute dictat el 20 de juny de 2002 per

l'Hble. Batlle instructora de les diligències penals iniciades en relació amb l'allau abans esmentat, resolució que va acordar el retorn del material fotogràfic incautat en el marc del propi procediment penal, especialment quan el procés de l'article 41.1 de la Constitució no té efectes suspensius sobre els procediments ordinaris, segons l'article 17 de la Llei transitòria de procediments judicials. A més, considera que resulta incongruent desestimar la demanda formulada pels agents i, al mateix temps, mantenir el segrest dels negatius i les diapositives. En darrer terme, al·lega que les dues menors que van interposar la demanda manquen de la necessària capacitat processal per a fer-ho.

5è.- Mitjançant providència de 26 de juliol de 2002, el M.I. Sr. President d'aquest Tribunal Superior de Justícia va designar aquesta Sala per a conèixer dels recursos d'apel·lació, segons l'article 16 de la Llei transitòria de procediments judicials.

6è.- Per mitjà de providència de 6 de setembre de 2002, es va donar trasllat dels escrits de recurs a les respectives contraparts i al Mgfc. Ministeri Fiscal, per tal que poguessin formular les al·legacions que tinguessin per convenient en el termini de vuit dies, tràmit que van complimentar en temps i forma.

F O N A M E N T S D E D R E T

Primer.- Sobre el procediment aplicable.

Si bé és cert que els drets fonamentals de la persona es configuren inicialment com un àmbit de llibertat front als poders públics, la seva força expansiva determina que també produeixin efectes sobre les relacions jurídiques privades. Alguns d'aquests drets són especialment susceptibles de patir vulneracions que no procedeixen únicament dels poders constituïts, sinó dels particulars, com succeeix de forma singular amb el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, que reconeix l'article 14 de la Constitució, el qual es troba en la base de l'actual litigi.

L'article 41.1 del text constitucional preveu que els drets i llibertats reconeguts en els seus capítols III i IV són tutelats pels tribunals ordinaris per mitjà d'un procediment urgent i preferent regulat per la llei. Com ja va assenyalar aquesta Sala en els seus autes de 15 de març de 1995, 19 d'abril i 15 de juliol de 1996, l'article 15 de la Llei transitòria de procediments judicials no determina amb precisió l'àmbit d'aquest procediment, en el sentit de si cal entendre inclosos només els actes de l'Administració Pública, o bé també els imputables als particulars. Ara bé, per tal que la necessària tutela dels drets fonamentals sigui realment efectiva, com es deriva de les exigències de l'article 41.1 de la Constitució, és necessari considerar que el procediment que contempla aquest precepte comprèn un i altre supòsit, ja que d'altra manera en resultaria un grau diferent de protecció, segons es tractés de lesions derivades de l'actuació d'un poder públic o d'un particular, amb el consegüent menysteniment del contingut del dret fonamental en aquest darrer supòsit.

Aquesta conclusió no resulta desvirtuada pel fet de què l'article 41.2 de la Constitució determini que el recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional procedirà només contra els actes dels poders públics que violin el contingut essencial

dels drets reconeguts en els capítols III i IV de la Constitució, llevat del supòsit previst a l'article 22.

En efecte, d'una banda cal considerar que, encara que el procés de l'article 41.1 és previ a l'empara constitucional de l'article 41.2, això no suposa que necessàriament hagi d'haver una correspondència absoluta entre l'objecte d'un i altre procés, atès el caràcter excepcional del segon, que predica el mateix article 41.2. De fet, el propi precepte exclou de l'empara constitucional, però no de la tutela judicial ordinària, el dret reconegut a l'article 22 de la Constitució.

En segon lloc, la referència als actes dels poders públics s'ha d'interpretar en relació amb l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, segons el qual el recurs d'empara s'interposa enfront sentències desestimatòries de la demanda, dictades en última instància per la jurisdicció ordinària en el decurs del procediment urgent i preferent previst a l'article 41.1 de la Constitució. En conseqüència, és perfectament possible que aquest darrer procediment es plantegi per la vulneració d'un dret fonamental produïda en el marc d'una relació entre particulars, mentre que l'ulterior recurs d'empara s'adreçarà contra la sentència desestimatòria de l'anterior, que constitueix l'acte del poder públic que s'examina en el recurs d'empara constitucional. Aquesta argumentació no té altra finalitat que la de determinar l'àmbit de l'esmentat article 41.1, mitjançant una interpretació sistemàtica del precepte, ja que, com és obvi, la precisió de l'objecte del recurs d'empara de l'article 41.2 correspon exclusivament al Tribunal Constitucional.

En conseqüència, cal concloure que el procés urgent i preferent iniciat per la demanda formulada pels agents resulta un instrument perfectament vàlid per a la tutela del dret fonamental invocat, per la qual cosa procedeix l'estimació del seu recurs i l'examen de la qüestió de fons que plantegen els interessats.

Segon.- Sobre la vulneració del dret a la intimitat.

L'article 14 de la Constitució garanteix tres drets fonamentals autònoms, encara que íntimament relacionats, com són el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge. El dret a la intimitat, la vulneració del qual es denuncia en aquest cas, té per finalitat assegurar el caràcter privat de la vida personal i familiar enfront d'ingerències il·legítimes de terceres persones.

En el cas que ara s'examina, cal tenir en compte que el material fotogràfic que va resultar de l'exercici de l'activitat professional del Sr. F.C.V. no té per objecte la reproducció de la imatge de l'interessat en qualsevol dels àmbits de la seva vida privada, sinó, ben al contrari, mentre desenvolupava en un espai obert una activitat esportiva de risc que, precisament, era l'objecte d'un reportatge fotogràfic destinat a la seva publicació en una revista especialitzada. No concorreix, doncs, el primer dels requisits necessaris per a que pugui parlar-se d'una afectació al dret a la intimitat.

En segon lloc, existia un consentiment exprés de l'interessat quant a l'obtenció d'imatges fotogràfiques amb la finalitat referida. Malgrat que pugui admetre's la possibilitat d'una revocació posterior de l'autorització, el caràcter personalíssim del dret a la intimitat obliga a considerar que només pot ser realitzada pel propi interessat, i no pels seus familiars.

En darrer terme, el tràgic resultat de l'allau que van patir els esquiadors no altera el caràcter públic de l'activitat que duïen a terme, la reproducció fotogràfica de la qual havien consentit especialment. Només podria parlar-se en aquestes condicions d'una vulneració del dret a la intimitat, si l'objecte del reportatge gràfic -cosa que no succeeix en aquest cas- incidís d'una manera mòrbida en el sofriment de les víctimes, o en detalls que ultrapassessin la mera reproducció d'un accident que, per les circumstàncies en què es va produir, tingué rellevància pública.

En conseqüència, s'ha de concloure que no ha tingut lloc una vulneració del dret fonamental a la intimitat, de manera que procedeix desestimar quant al fons la demanda formulada pels agents.

Tercer.- Sobre el recurs del defenent.

Les anteriors conclusions fan, en definitiva, innecessari pronunciar-se sobre el recurs d'apel·lació que formula el Sr. F.C.V., que de tota manera hauria de ser desestimat. En efecte, el contingut de l'auto del Batlle instructor de 20 de juny de 2002 no suposa cap obstacle per al plantejament i resolució d'aquest procés, des del moment en que va ser la referida resolució qui va indicar expressament als agents la procedència d'interposar les accions que consideressin procedents en defensa del dret a la intimitat que invocaven. En segon lloc, l'adopció i posterior manteniment del segrest del material fotogràfic no és sinó una plasmació de les facultats del jutge sobre la determinació de les mesures cautelars que assegurin el resultat del procés. En darrer terme, la capacitat processal de les menors que van interposar la demanda es troba completada per la mare, que a més actua en nom propi, de manera que en cap cas es veuria impedit l'examen del fons de la qüestió litigiosa.

D E C I S I Ó

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Superior de Justícia, Sala Administrativa, en nom del poble andorrà, decideix:

Primer.- Estimar parcialment el recurs d'apel·lació que formula la representació dels agents i desestimar el que interposa el Sr. F.C.V., ambdós contra l'auto dictat el 17 de juliol de 2002 per l'Hble. Batlle de guàrdia, el qual es revoca i deixa sense efecte.

Segon.- Desestimar quant al fons la demanda formulada pels agents, en què denunciaven una vulneració del dret fonamental a la intimitat, com a conseqüència del reportatge fotogràfic realitzat pel Sr. F.C.V. en ocasió de l'allau esdevingut el 19 d'abril de 1999 al Pic del Pla de l'Estany d'Arinsal.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

Manem que una vegada s'hagi complert el que disposa l'article 76 de la Llei de la Jurisdicció Administrativa i Fiscal es lliurin els autos originals amb la certificació d'aquesta sentència a la Batllia d'Andorra, del qual procedien, i que s'arxivin les actuacions del Tribunal.